

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

EstateTip

Afl. 2004-19

9 juni 2004

Notaris, let op uw testamentaire saeck! Maak werk van het notarieel-erfrechtelijk advies

Door mr. H.W. Hoogland, belastingadviseur te De Bilt, werden wij opmerkzaam gemaakt op de website van Plusonline, waarop een artikel was geplaatst over het 'doe-het-zelf-testament'. De site is raadpleegbaar via <www.plusmagazine.nl>.

Onder de afdeling 'Geld en recht' kwamen wij de betreffende publicatie tegen. Onder de titel 'Doe-het-zelf-testament' wordt uiteengezet hoe men een 'depottestament' maakt. Men doet dat aan de hand van een eenvoudige casus, waarop wij verder niet ingaan. De conclusies van de redactie van de betreffende publicatie zijn evenwel de moeite van het raadplegen waard.

Wij citeren de betreffende passages:

'Wat is een depot-testament?

Naast het "gewone" testament, dat door de notaris wordt gemaakt (notarieel testament), staat de wet nog een vorm toe voor uw uiterste wil: het depot-testament. Dit is een door uzelf gemaakte uiterste wil, die u in bewaring (depot) moet geven bij een notaris om het rechtskracht te geven.

Wat moet u doen?

- maak een depot-testament alleen voor uzelf (dus niet voor twee personen samen)
- schrijf de tekst met de hand; nummer en onderteken iedere bladzijde als uw wil uit meer dan één bladzijde bestaat (typen of door een ander laten schrijven mag ook, als u iedere bladzijde nummert én van uw handtekening voorziet)
- vermeld de datum en onderteken de tekst
- zorg ervoor dat de tekst in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen in het Burgerlijk Wetboek
- breng het document zelf naar een notaris

Wat doet de notaris?

- hij controleert of aan het bovenstaande is voldaan
- met uw toestemming leest hij de tekst om u voor fouten te behoeden (het niet nakomen van de wettelijke bepalingen kan ertoe leiden dat een deel of zelfs het hele testament nietig is)
- hij adviseert mogelijk om toch een notarieel testament te maken met een tekst die in het notariaat gebruikelijk is
- hij maakt een akte van depot (bewaring), die door hem en door u wordt ondertekend
- na uw overlijden legt de notaris uw depot-testament voor aan de nabestaanden

Voordeel depot-testament

- goedkoper dan een notarieel testament
- net zo rechtsgeldig als een gewoon testament

Nadeel depot-testament

- u moet zeer zorgvuldig in juridische taal formuleren; wat u schrijft mag niet voor meer dan één uitleg vatbaar zijn
- uw laatste wil moet uitvoerbaar zijn, anders is het testament nietig (bijvoorbeeld wanneer uw wens strijdig is met het erfrecht)
- informatie over het depot-testament is schaars. Zelfs op de website www.notaris.nl van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie staat er geen woord over

Liever notarieel testament bij:

- ingewikkelde constructies, bijvoorbeeld met onroerend goed
- onterving van een kind dat zelf ook weer een kind of kinderen heeft
- * het instellen van testamentair bewind (als een nabestaande volgens u niet goed met geld kan omgaan)

Kosten notarieel testament en depot-testament

	Notarieel testament	Depot-testament
Voor 1 persoon	€ 250	€ 85
Gelijklopend (2 personen) (Dit zijn gemiddelde prijzen.)	€ 500	€ 170

[...] Gebruik de juiste naam als u stichtingen of andere goede doelen noemt. Informeer bij de Kamer van Koophandel of kijk op www.kvk.nl en klik op handelsregister.

Testament herzien

Wilt u iets veranderen in uw depot-testament, dan moet u een geheel nieuw depot-testament maken én in bewaring geven bij de notaris. Het nieuwe depot-testament is rechtsgeldig zodra een nieuwe akte van bewaring door de notaris is afgegeven. Wees voorzichtig met de standaardzin "Ik herroep al mijn vroegere uiterste wilsbeschikkingen". Hiermee vervallen alle bepalingen uit uw vorige testament, zoals toedelingen en legaten. Is dit niet de bedoeling, maak dan een voorbehoud, bijvoorbeeld voor de legaten.

[...] Voor een kleine wijziging in een bestaand notarieel testament (legaat toevoegen, executeur wijzigen) kunt u vaak volstaan met een "aanvullend testament" in plaats van een heel nieuw testament. Dit kost gemiddeld € 170.'

Einde citaat!

De consument wordt in dit artikel opmerkzaam gemaakt op de mogelijkheid om bij *onderhandse* uiterste wil over zijn nalatenschap te beschikken, welke uiterste wil aan een notariële depot-akte gehecht moet worden om effect te kunnen sorteren. Een en ander is geregeld in artikel 4:95 BW, naar welk artikel wij voor de nadere

voorschriften gemakshalve verwijzen. Deze 'depottestamenten' kunnen 'open' of 'gesloten' worden aangeboden. De tekst hoeft niet *handgeschreven* te zijn (allografisch testament), maar kan ook 'mechanisch' op de 'huiscomputer' totstandkomen (holografisch testament).

Voor de goede orde merken wij nog op dat de in het artikel gebezigde terminologie verwarring kan oproepen als men bedenkt dat het *niet* de erflater maar de notaris is die de depot-akte maakt.

Moet men hier van schrikken? Bedreiging of uitdaging?

Op het eerste gezicht lijkt de onderhandse uiterste wil een bedreiging voor de nering van het notariaat. Zeker bij een *gesloten* onderhandse uiterste wil is de toegevoegde waarde van de notaris gering, althans waarschijnlijk in de optiek van de cliënt. Wel zal hij moeten 'belehren', niet zozeer over de concrete inhoud, want die kent de notaris niet, doch in het bijzonder met betrekking tot de door de testateur gehanteerde vorm. Heeft u alle voorschriften van artikel 4:95 BW nageleefd? Doet u er wel verstandig aan om het zo te doen? Met enkele kritische vragen (heeft u gedacht aan...?), zal de notaris, de echte 'doe-het-zelver' toch wel overtuigen om de notaris als *adviseur* maar eens naar de tekst te laten kijken. Het lijkt ons overigens wijs om van de '*Belehrung*' verslag te doen in de depotakte. Wellicht is zelfs een verordening van de KNB gewenst waarin wordt aangegeven wat wel en niet van de deponerende notaris wordt verwacht.

De 'open' aangeboden uiterste wilsbeschikking krijgt de notaris volledig voor zijn neus. Hij ontkomt ons inziens dan niet aan een integrale toetsing. Hij zal zijn opinie moeten geven over hetgeen de 'doe-het-zelver' in elkaar heeft gedraaid. Dat kost tijd, en tijd is..., zodat van een groot financieel voordeel voor de echte 'doe-het-zelver' toch niet gesproken kan worden. Een en ander doet ons denken aan de ijverige (aspirant-)bestuursleden van een vereniging of stichting (in wording), die, ter besparing van kosten, zelf al een ontwerpstatuten maken. Vaak kost het meer tijd om het gemaakte te corrigeren dan het opnieuw opbouwen van het stuk. Is het wel goedkoper, zo kan men zich terecht afvragen?

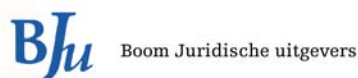
Een en ander wordt natuurlijk anders indien erfrechtelijke deskundigen, buiten het notariaat, van de depotroute gebruik gaan maken. Voor dat geval is er maar één remedie: zolang de notaris de 'nummer 1-adviseur' is op erfrechtelijk gebied zal van een bedreiging geen sprake zijn. Deskundigheid is ook in dit kader belangrijker dan 'monopolies', zo denken wij. De notaris moet *niet* de akte als zodanig, maar zijn erfrechtelijke deskundigheid 'verkopen'!

Dat er 'ongelukken' gaan plaatsvinden als leken zich op het erfrechtelijke terrein gaan begeven, staat vast. We hoeven maar naar de talrijke jurisprudentie over de uitleg van testamenten te kijken in de landen waar veelvuldig onderhands getesteerd wordt. Zo zijn in het Duitse recht, waar men zelfs op een '*Bierdeckel*' kan testeren, de problemen met de onderhandse uiterste wil niet van de lucht. Het is dan in die zin een bedreiging, niet zozeer voor het notariaat, maar voor de cliënt.

Of het *onderhands testeren* een grote vlucht zal gaan nemen, is niet te voorspellen. Onder het oude erfrecht, waar onderhandse varianten ook mogelijk waren, maakte niemand zich er druk over. Niettemin lijkt het raadzaam daarop – in deze wilde tijden – wel voorbereid te zijn. Niet uitsluitend door het beleid in een ‘kantoorprocedure’ op te nemen, maar zeker ook door de burgers te overtuigen van het feit dat het testeren zonder een notarieel erfrechtelijk *advies* ‘spelen met vuur is’.

Heeft u ervaringen in dit kader, dan horen wij dit graag.

Tot volgende week!

© 2004 Boom Juridische uitgevers / ScholsBurgerhartSchols
Hoewel de uiterste zorg is besteed aan de inhoud van *EstateTip* aanvaarden de uitgever en de redactie geen aansprakelijkheid voor onvolledigheid of onjuistheid.

Boom Juridische uitgevers
Postbus 85576
2508 CG Den Haag
T (070) 330 70 33
F (070) 330 70 30
E info@bju.nl
I www.bju.nl

EstateTip

Register 2004

- 2004-01 OBV met flexibele renteclausule kwalificeert voor 'ventieltechniek'
 - 2004-02 De 'Mini-Maxi'-executeur verzoekt inderdaad 'niets' aan de Kantonrechter
 - 2004-03 De 'win-winning': it's all in the family!
 - 2004-04 Liever een 'carnavalsgift' dan een 'kerstcadeau'?!
2004-05 Des te groter de verkrijging voor het successierecht, des te beter?!
Ondernemingsfaciliteit = 'vrijstelling'
 - 2004-06 De losgeweekte 'tweede trap'. Hoe zit het met enkele onderbelichte
successierechtelijke vangnetbepalingen?
 - 2004-07 Schenken van onroerend goed met de 'derde' schenkingsvrijstelling (omslagpunt 2004
= € 36.091)
 - 2004-08 Waar zijn de oorbellen gebleven?! Fiscaliseren of defiscaliseren?
 - 2004-09 Fiscale faciliteitjes of flexibiliteit? Of wellicht allebei met de 'quasi-wettelijke verdeling'?
 - 2004-10 '*Enige met uitzondering van*' is het spiegelbeeld van '*niet meer dan*', oftewel liever een
erfgenaam te veel dan één te weinig!
 - 2004-11 De erfrechtelijke klokkenluider doet tijdig de 'artikel 199 lid 2-foutmelding' de deur uit!
 - 2004-12 Legitieme, inkortingsvolgorde en 'langstlevendetestamenten'. Wat staat ons te doen?
 - 2004-13 Plannen met vrijstellingen. Wanneer zet je de 'joker' in?!
 - 2004-14 Boedelmenging in concreto blijft in fiscalibus boedelmenging in abstracto?!
(Specialistenteam successie/schenking Zwolle 13 april 2004)
 - 2004-15 'Gezamenlijk en voor gelijke delen', plaatsvervulling of aanwas, of heel gewoon
erfrecht ab intestato?!
 - 2004-16 'Het rijtje van vijf in het huwelijksvermogensrecht'. De dwingendrechtelijke bepalingen
van de 'tweede tranche'
 - 2004-17 Enig erfgenaamschap slurpt verblijvingsbeding op?!
 - 2004-18 Inkortingsproblematiek blijkt voor de 'langstlevendepraktijk' een storm in een glas
water te zijn
 - 2004-19 Notaris, let op uw testamentaire saeck! Maak werk van het notarieel-erfrechtelijk
advies
-